МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Слободян С. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я

Social aspects of health

рівень вищої освіти другий (магістерський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я» є однією із складових комплексної підготовки фахівців.

«24» травня 2021 року. 13 с.

Розробник: *Кравчук О.Ю., кандидат політичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін.*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я»* розглянуто на засіданні *кафедри соціально-гуманітарних дисциплін*
Протокол № 9 від «25» травня 2021 р.
Завідувач кафедри Філатова О.С.

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я»* розглянуто Науково-методичною комісією *Навчально-наукового гуманітарного інституту*
Протокол № 2 від «14» березня 2021 р.
Голова Бобіна О. В.

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я»* погоджено з навчальним відділом
Начальник відділу Лабарткава А. В.

Робоча програма навчальної дисципліни *«СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я»* затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 8 від «22» вересня 2021 р.
Голова НМР НУК Трушляков Є. І.

© НУК, 2021

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 5
3. Очікувані результати навчання 5
4. Програма навчальної дисципліни 6
5. Засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування 8
6. Форми поточного та підсумкового контролю 9
7. Критерії оцінювання результатів навчання 13
8. Рекомендовані джерела інформації 13

ВСТУП

Анотація

Курс має за мету оволодіння студентами знань та вмінь,що безпосередньо пов’язані з ефективним розв’язанням актуальних питань здоров’я людини..

Метою вивчення дисципліни «Соціальні аспекти здоров’я» є детальне знайомство студентів з базовими поняттями науки про здоров’я, політичні процеси, політичні національні та міжнародні конфлікти, формування на їх основі політичної культури як важливої складової частини гуманітарної підготовки майбутніх фахівців.

Вивчення дисципліни дає можливість студентові набути досвіду: в усуненні наслідків патогенного впливу, здійснення охорони і оздоровлення навколишнього середовища, збереження та збільшення ресурсів здоров’я, формування здорового способу життя в забезпеченні безпеки людини.

Навчальний курс «Соціальні аспекти здоров’я» охоплює основні теми, ознайомлення з якими забезпечує напрацювання у слухачів навичок і вмінь формування сучасних теоретичних і практичних знань з питань ставлення суспільства до здоров’я людей, якості надання медичної допомоги.

Ключові слова: здоров’я, психологічне здоров’я,соціальна складова здоров’я,гігієна праці,система охорони здоров’я.

Abstract

The course aims to provide students with knowledge and skills that are directly related to the effective solution of topical issues of human health.

The purpose of studying the discipline «Social aspects of health» is a detailed acquaintance of students with the basic concepts of health science, political processes, political, national and international conflicts, the formation of political culture on their basis as an important part of humanitarian training of future professionals.

The study of the discipline gives the student the opportunity to gain experience: in eliminating the effects of pathogenic effects, the implementation of protection and rehabilitation of the environment, preservation and increase of health resources, the formation of a healthy lifestyle in human security.

The training course «Social aspects of health» covers the main topics, acquaintance with which provides students with skills and abilities to form modern theoretical and practical knowledge on society's attitude to human health, the quality of medical care.

Key words: health, psychological health, social component of health, occupational health, health care system.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 4</td><td rowspan="3"></td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Електронна адреса РПНД на сайті Університету</td><td rowspan="8"></td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>9-й</td><td>9-й</td></tr>
<tr><td rowspan="7">Загальна кількість годин – 120</td><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семінарські</td></tr>
<tr><td>15 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>75 год.</td><td>110 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 3;
самостійної роботи студента – 5.</td><td rowspan="2">Освітній рівень:
другий (магістерський)</td><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю:
комбінована</td></tr>
</table>

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни *«СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я»* є формування у студентів ознайомити студентів із сучасними теоретичними положеннями та практичними програмами в соціальної медицини та гігієни, соціально-гігієнічними проблемами порушень здоров'я.

Завдання. Курс покликаний сприяти формуванню у студентів дбайливого ставлення до свого здоров'я як до однієї з основних цінностей особистості, розвитку культури здоров'я.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Знати: найбільш типові елементи визначення здоров'я, теоретичні засади та практичні навички організації медико-соціальних основи здоров'я, які є необхідними для вільного володіння практикою прийняття оптимальних рішень щодо збереження здоров'я.
Вміти: аналізувати соціальні складові здоров'я, підходи до визначення поняття соціального складової здоров'я індивіда і суспільства.

4.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Основи здорового способу життя

Тема 1. Основи здоров'я і здорового способу життя

1. Соціальні аспекти здоров'я як навчальна дисципліна. Загальна характеристика дисципліни.
2. Об'єкт, предмет, мета та завдання навчальної дисципліни.
3. Взаємозв'язок навчальної дисципліни з іншими науками.
4. Валеологія як складова збереження та зміцнення здоров'я людини. Теоретичні та практичні аспекти валеології. Структурна модель організації людини. Сучасні напрямки дослідження у валеології.

Література: [1],с.45-78].

Тема 2. Фактори здоров'я

1. Генетичні чинники.
2. Стан навколишнього середовища.
3. Медичне забезпечення.
4. Умови і спосіб життя.

Література: [2],с.75-78]

Тема 3. Здоровий спосіб життя

1. Генотипічні аспекти здоров'я.
2. Статеві складові здорового способу життя.
3. Вікові аспекти здоров'я людини.
4. Рухова активність і здоров'я.
5. Психологічні основи здоров'я

Література: [3],с.23-52]

Змістовий модуль 2. Основи життєдіяльність людини

Тема 4. Основи раціонального харчування

1. Значення харчування в забезпеченні життєдіяльності.
2. Еволюційні передумови раціонального харчування.
3. Валеологічні передумови раціонального харчування.

Література: [2],с.22-34]

Тема 5. Імунітет і здоров'я

1. Поняття про імунітет. Підтримка генетичної цілісності.
2. Класифікація захисних механізмів.
3. Фізіологія імунітету.
4. Фактори ризику імунітету.

Література: [2],с.36-56]

Тема 6. Терморегуляція і здоров'я

1. Механізми терморегуляції людини.
2. Терморегуляція і умови життя сучасної людини.
3. Валеологічні основи загартовування.

Література: [3],с.82-95]

Тема 7. Раціональна організація життєдіяльності

1. Основи раціональної організації життєдіяльності.
2. Фактори раціональної організації життєдіяльності працівника розумової праці.
3. Планування і організація раціональної життєдіяльності.

Література: [2],с.54-79]

Тема 8. Важкість праці та методи її оцінювання
1. Суть і фактори важкості праці.
2. Категорії важкості праці та їх характеристика.
3. Інтегральний критерій важкості праці.
Література: [1],с.4-24]

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Основи здорового способу життя								
Тема 1. Основи здоров'я і здорового способу життя	9	1	1	7	10	1	–	9
Тема 2. Фактори здоров'я	10	2	2	6	10	-	–	9
Тема 3. Здоровий спосіб життя	11	2	2	7	10	2	1	9
Разом за змістовим модулем 1	**30**	**5**	**5**	**20**	**30**	**2**	**1**	**27**
Змістовий модуль 2. Основи життєдіяльність людини								
Тема 4. Основи раціонального харчування	18	5	2	11	18	–	1	17
Тема 5. Імунітет і здоров'я	18	5	2	11	18	1	1	16
Тема 6. Терморегуляція і здоров'я	18	5	2	11	18	1	-	17
Тема 7. Раціональна організація життєдіяльності	18	5	2	11	18	1	1	17
Тема 8. Важкість праці та методи її оцінювання	18	5	2	11	18	1	-	16
Разом за змістовим модулем 2	**90**	**25**	**10**	**55**	**90**	**4**	**3**	**83**
РАЗОМ ЗА КУРСОМ	**120**	**30**	**15**	**75**	**120**	**8 (Лекций 6)**	**6 (Семинаров 4)**	**110**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Основи здоров'я і здорового способу життя	1	–
2	Фактори здоров'я	2	–
3	Здоровий спосіб життя	2	1

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
4	Основи раціонального харчування	2	1
5	Імунітет і здоров'я	2	-
6	Терморегуляція і здоров'я	2	1
7	Раціональна організація життєдіяльності	2	-
8	Важкість праці та методи її оцінювання	2	1
	Разом	**15**	**4**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – 0,5 год-2 год. занять (на 1 лекцію);
- підготовка до семінарських занять – 1-2 год. /1 заняття;
- написання рефератів, есе, виконання домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд, аналіз практичних, проблемних ситуацій (обсяг однієї роботі 10-20 аркушів А4) – мінімум 14 -15 годин на 1 роботу;
- складання словнику 8 -10 (для студентів заочної форми навчання)
- підготовка до контрольних заходів – (10-12) год. на 1 захід.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка до лекцій	10	20
2.	Підготовка до семінарів	15	15
3.	Написання реферату та його презентація	15	15
4.	Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)	10	10
5.	Складання словника	5	20
6.	Підготовка до підсумкової модульної роботи	20	30
	Разом	**75**	**110**

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДІВ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати завдань для самостійної роботи, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді реферату (есе) та їх презентації.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом з соціальних аспектів здоро’я.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання виступають:

- модульна контрольна робота;
- підготовка та публічний захист реферату;
- залік.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного заліку. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 60 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заключного заліку в загальній системі оцінок – 40 балів. Право здавати заключний залік дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного заліку набирає не менше 60 балів. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заліку (за його наявності).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Реферат	**Критерії оцінювання**
10-8	Реферат, який має обсяг 20-25 або більше друкованих сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, обґрунтовано та теоретично правильно; зроблені логічні висновки та узагальнення, про аргументовані власні ставлення студента до альтернативних поглядів на певні питання; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.
7-4	Реферат, який має обсяг 15-20 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу, недостатньо використані фактичні та статистичні дані; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.
3-2	Обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; при написанні допущені неточності, або відсутня мінімально необхідна кількість висновків. Реферат містить зайвий матеріал, що не відповідає змісту теми і свідчить про нездатність студента зрозуміти її зміст; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.
1-0	Тема реферату нерозкрита, текст реферату є повністю ідентичним тексту підручника чи конспекту або повністю ідентичним реферату іншого студента на таку ж тему; у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 10 балів.	

Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)	**Критерії оцінювання**
10-8	Робота студента містить розгорнуте, повне та обґрунтоване викладення матеріалу, виявляє при цьому високі знання студентом усієї програми навчальної дисципліни; містить аналіз змістовного матеріалу; порівняння різних поглядів на проблему; самостійні висновки студента; логічно і граматично правильно викладена.
7-4	Робота студента містить відповідь на поставлене завдання, однак вона є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет дослідження.
3-2	Робота студента містить відповідь на поставлене завдання, однак вона не є аргументованою, наявні недоліки у розкритті змісту; свідчить про наявність прогалин у знаннях студента, викладена з порушенням логіки подання матеріалу, містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок.
1-0	студент не розкрив завдання або виконав його неправильно, не зміг висвітлити сутності питання, або допустив грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність знань у студента, або їх безсистемність та поверховість, незнання основних положень навчальної дисципліни.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 10 балів.	

Відповіді на семінарах	**Критерії оцінювання**
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв’язки, містить аргументовані висновки.
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 40 (8 занять по 5 балів).	

Складання словника (для студентів заочної форми навчання)	**Критерії оцінювання**
10-8	60 термінів, які вірно структуровані по кожній темі дисципліни
7-4	20-45 термінів з кожної теми дисципліни
3-1	До 20 термінів, які не охоплюють всі теми програми
0	Студент не виконав завдання або склав словник із термінів, які не належать до категоріально-понятійного апарату дисципліни, що свідчить про відсутність знань у студента, або їх безсистемність та поверховість, незнання основних положень навчальної дисципліни.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 10 балів.	

Поточний модульний контроль у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Залік	**Критерії оцінювання**
35-40	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв’язки, містить аргументовані висновки.
30-34	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу, студент робить вірні, аргументовані висновки.
25-33	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
16-24	Відповідь має суттєві помилки, аргументи недостатньо сформульовані, студенту складно чітко відображати причинно-наслідкові зв’язки явищ і процесів.
6-15	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0-5	Студент не дає відповіді. Відповідь має велику кількість помилок або не відповідає темі.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 40 балів.	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма

Участь у семінарських заняттях	8х5 балів = 40 балів	4х5 балів = 20 балів
Поточний модульний контроль	10 балів	2х10 балів = 20 балів
Реферат	10 балів	10 балів
Виконання індивідуальних завдань (написання есе, наукових статей і тез для науково-практичних конференцій)	–	10 балів
Складання словника	–	10 балів
Залік	40 балів	40 балів
Всього	**100**	**100, а по факту 110**

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Участь у семінарі	5		–
	Т2	Участь у семінарі	5		–
	Т3	Участь у семінарі	5	Участь у семінарі	5
	ПМК		10		10
ЗМ2	Т4	Участь у семінарі	5	Участь у семінарі	5
	Т5	Участь у семінарі	5	Участь у семінарі	5
	Т6	Участь у семінарі	5	Участь у семінарі	5
	Т7	Участь у семінарі	5	Участь у семінарі	5
	Т8	Участь у семінарі	5	Участь у семінарі	5
Реферат			10		10
Складання словника			–		10
Підсумковий контроль		Залік	40		40
Сума			100		100

РАССТАВИТЬ СЕМИНАРЫ ПО ПЛАНУ (4 СЕМИНАР), И ГДЕ 2 ПМК У ЗАОЧНИКОВ

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. **Байер К.** Здоровый образ жизни /К. Байер, Л. Шейнберг; пер. с англ. – М.: Мир, 1997.
2. **Безматерных Л.** Диагностическая эффективность методов количественной оценки индивидуального здоровья // Физиология человека. – 1998 – Т.24, №3. – С.79-85.
3. **Бундзен П.** Современные технологии валеометрии и укрепление здоровья населения // Теория и практика физической культуры. 1998. – №9. – С.7-11.
4. **Войтенко В.** Здоровье здоровых (введение в санологию). – Киев: Здоровья, 1991. – 246 с.

Допоміжна література

1. . **Апанасенко Г.** Валеология в решении демографической катастрофы в Украине // Здоров'я України. — 2004. — № 10 (95).
2. **Давидович І.** Медико-соціальні аспекти проблеми здоров’я населення України // Новости медицины и фармации. – 2007. – №19(227). – С.5-6
3. **Лисицын Ю.** Общественное здоровье и здравоохранение: Учебник. – М.: ГЭОТАР-МЕД, 2002. – 520 с.: ил. – (Серия «XXI век »).
4. **Скакун М.** Основи доказової медицини. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005. – 243 с.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. **Гладышев Ю.В.** Валеология: учебно-методический комплекс /Ю. В. Гладышев, Н. Г. Гладышева. — Новосибирск: НГУЭУ, 2008.— Режим доступу: http://valeologija.ru/knigi/valeologiya-uchebnij-komlpeks-gladisheva
2. Здоровий спосіб життя.—Режим доступу: http: //4brain.ru/zozh/pitanie.php — Тема з екрана.

Розробник програми _____О.Ю.Кравчук